

FÂTİH VE İSTANBUL , c.İl: II , sayı : 7-12 , 29 Mayıs 1954
İstanbul, s. 169-188.

A. SÜHEYL ÜNVER

020033

Baba Nakkaş

Talebemden olan torunu Bn. Aysel'e

İkinci Sultan Bâyezid devri nakkaşlarından olup Kanunî Sultan Süleyman zamanında ölen ve "Baba Nakkaş" diye marûf olan Şeyh Mustafa'yı en eski tezyinât san'atkârimiz olarak biliyorduk.

Bu hususda rahmetli Halil Edhem'in "Elvâh-ı Nakşiyye koleksiyonu, 1924, s. 14" broşüründe şu izahatla karşılaşıyoruz:

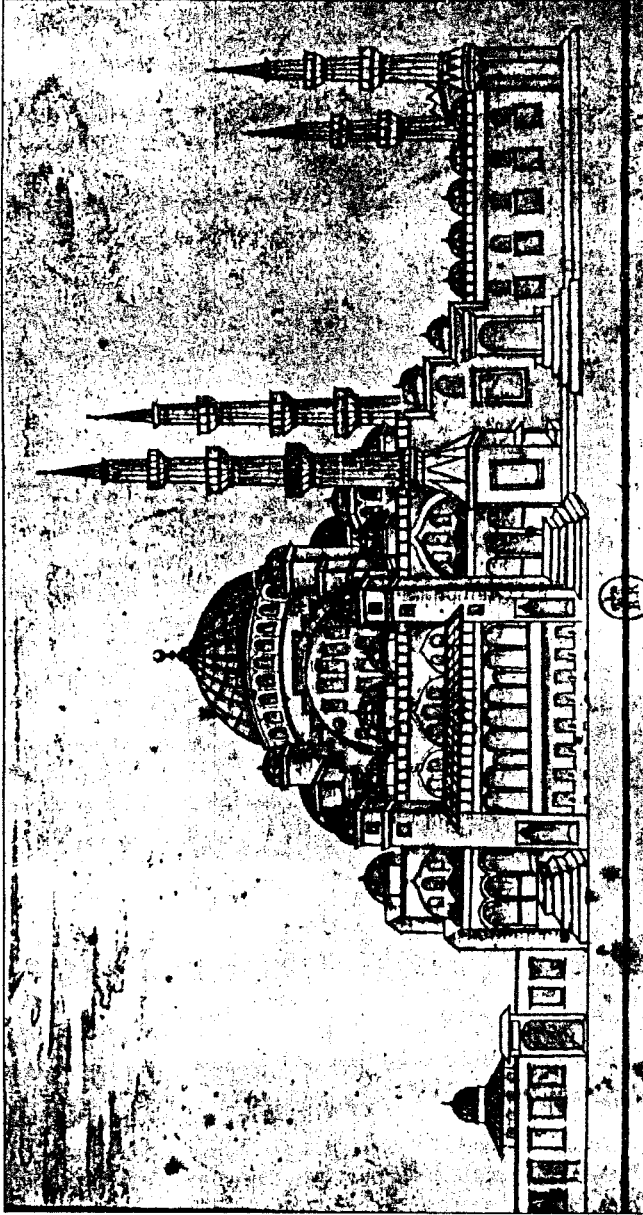
(Sultan Bâyezid'in tasvir nakışlarına rağbeti olmadığı belki doğru olabilir. Fakat asâr-ı nakşiyyeden müteeffir bulunmadığı da Eskisaray'da ve elyevm Topkapı sarayı denilen Yenisaray'da "Baba Nakkaş" nâmiyle marûf olan ve 980 (1572) de vefat eden Şeyh Mustafa Efendiye birtakım tezyinât naksettirmiş olmasıyla tezâhür eder. (Evliyâ Çelebi, cild 6, s. 152 ve Zeyl-i Şakâyk c. 1, s. 204).

Evliyâ Çelebi Seyâhatnâmesinden (C. 6, s. 152) de şu bilgiyi ediniyoruz:

"Baba Nakkaş: Sultan Bâyezid-i Velî musâhibi ve Özbekiyy-ül-asl olup ilm-i nakşda gûyâ Mânî ve Bihzâd imiş. Hattâ Eskisaray kapısı üzere o sihrâsâr münakkaş saçağı ve Saray-ı cedîd'de Divanhâne-i Bâyezid Hân'ın kubbelerini işleyen bu zâttir. Nukûş-ı Bûkalemûn san'at ve hâlini diyâr-ı Rûm'da ilk defa kendileri şâyi' etmiştir. Baba Nakkaş kasabasındaki türbesinde âsûde-i hâldir."

Görülüyor ki Halil Edhem'in de bildiği me'hazlardan verdiği mâlûmatı esas tutuyorduk. Lâkin sırf bu gibi me'hazlarımıza istinâd ederek yazılanları zamanla biraz şüpheli telâkki etmek icâb ediyor. Evliya Çelebi bizce ihmal olunmıyacak me'hazlardandır, verdiği izâhât arasında başka yerlerden öğrenemeyeceklerimiz vardır. Biz ondan da vâreste kalamayız. Fakat mevzular üzerinde durunca çok defa bizi tatmin edecek bilgileri aradığımız nisbette bulabildiğimize yine bizzat şâhid oluruz. Nitekim Baba Nakkaş bizce bir muammâ idi. En olgun devrile, öldüğü bildirilen zaman arasındaki uzun mesafe tereddüdümüzü mucib olmakta idi ve maalesef elimizde başka me'haz olmadığından işi bir tesadüfe bırakmak zorunda idik.

Nihayet o mes'ut tesadüf bir gün gelip bizi buldu. Baba Nakkaş'ın ahfâdından ve halen vakıflarının mütevellisi olduğunu söyleyen arkada-

Süleymaniye Camii

RİSALE 25

FATİH DEVRİ SARAY NAKIŞHANESİ VE BABA NAKKAŞ ÇALIŞMALARI

A. SÜHEYL ÜNVER, İSTANBUL RİSALELERİ
yay.haz. İsmail KARA, cild 4, İstanbul 1995,
s. 249-337 DN: 47983-4

MARUF YILMAZ ARŞİVİSTAN
SÖRRA ÇETİN YOKUMAN

2 TEMMUZ 1997

İSTANBUL, 1958

İstanbul Üniversitesi Milli Kültür Eserleri Tesisi Yayını